

EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques

Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 116
Desembre 2019
Any X

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Un sol cor i un sol esperit	6
Les relíquies de Santa Bernadeta han visitat casa nostra	
IGNASI NAVARRI BENET	
Presents com el llevat	9
Església i ecologia	
JOAN COSTA BOU	
Anunciar l'Evangeli	11
<i>La Paraula de Déu dels diumenges i festes</i> de José Luís Arin	
JOAN MAGÍ FERRER	
Deixebles de l'Evangeli	13
Origen popular del culte de les imatges	
ALBERT VICIANO VIVES	
Al servei de l'altar	16
El desig de Déu	
JAUME GONZÁLEZ PADRÓS	
Reclinats sobre el pit del Senyor.....	18
El regal preciós de la fe	
EDUARD SALINAS MUÑOZ	
Rentar els peus.....	19
Què diu la Paraula de Déu?	
CARLES MUÑIZ PÉREZ	
Un bisbe ens parla.....	21
Remant junts a la mateixa canoa de la nostra Església	
SERGI GORDO RODRÍGUEZ	

Equip de redacció Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

Disseny original Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

La Caixa 2100-0272-33-0101212882

Moltes gràcies

Pòrtic

ARMAND PUIG I TÀRRECH

Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

«Llavors els obrí (*aperuit illis*, en llatí) l'enteniment perquè compreguessin el sentit de les Escriptures» (Lluc 24,45). Amb aquestes paraules l'evangelista Lluc explica els efectes que van tenir en els deixebles les explicacions que Jesús els havia adreçat. En l'última de les aparicions segons Lluc 24, Jesús recorda als qui l'han seguit i l'han escoltat una vegada i una altra que la seva vida ha estat un «compliment de les Escriptures» (v. 44). Els d'Emmaús havien estat els darrers a escoltar una explicació de Jesús mateix sobre els fragments dels llibres de la Llei i dels Profetes «que es refereixen a ell» (v. 27). I, quan Jesús ha desaparegut del seu davant després de partir el pa, els dos deixebles havien constatat que el Mestre, mentre caminava amb ells, els «obria el sentit de les Escriptures» (v. 32). I el seu cor s'abrusava mentre ell parlava! Com subratlla la Carta apostòlica *Aperuit illis*, que el papa Francesc ens ha regalat el dia de sant Jeroni del 2019, Jesús és «el primer exegeta» (6).

En efecte, Jesús ha estat el primer a llegir les Escriptures i a interpretar-les en relació a si mateix i a la seva condició de Messies, enviat del Pare i ungit de l'Esperit. De fet, ja en començar el seu ministeri, a la sinagoga del seu poble, Natzaret, li han donat el rotlle que contenia el llibre del profeta Isaïes. Davant aquella assemblea reunida en dissabte ha ressonat la profecia d'Isaïes 61,1: «L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, perquè ell m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres» (Lluc 4,18). Jesús ha iniciat la seva activitat pública com a intèrpret de la paraula de Déu i, abans de pujar al cel, s'ha presentat als deixebles per obrir-los la seva capacitat de comprensió espiritual. D'aquesta manera, els ha fet, a ells també, exegetes del text, intèrprets privilegiats de la Paraula. En el seu testament de Ressuscitat, poc abans de la seva ascensió, ha fet dels deixebles de totes les generacions cristianes oients de la Paraula. Els ha demanat que fossin realment deixebles, és a dir, persones que escolten la Llei, els Profetes i els Salms i, per damunt de tot, la seva mateixa paraula de Messies i Salvador.

La fe, diu l'apòstol Pau en la Carta als Romans, «ve de l'escolta» (10,17): *fides ex auditu*. I Pau continua: «i l'escolta arriba per la predicació de la paraula de Crist». Tots els deixebles són intèrprets de la Paraula en la mesura que llegeixen o els arriba aquesta Paraula, però alguns d'ells han rebut el ministeri de la predicació. Els ministres ordenats (bisbes, preveres i diaques) tenen l'encàrrec, diumenge rere diumenge, d'anunciar i explicar la Paraula de Déu, l'Escriptura proclamada, el text inspirat, la Bíblia. El terme

«homilia» vol dir precisament «explicació», «comentari». En aquest sentit, tal com es desprèn de Lluc 24,27, Jesús és el primer homileta.

En efecte, a mig camí entre Jerusalem i Emmaús, la ruta es torna una homilia. Per això l'homilia sempre és un itinerari, espiritual i discursiu, tant per part del qui la pronuncia com per part del qui l'escolta. La naturalesa i la finalitat de l'homilia estan molt ben explicades en Lluc 24: l'homilia és una explicació de la Paraula, que vol fer-la comprendre i vol portar els cors a una resposta d'amor a Déu i als altres. Els dos d'Emmaús s'abrusen perquè Jesús els parla veraçment, movent-los l'enteniment i el cor, i portant-los al clímax, que és la fracció del pa. De manera semblant, en la celebració eucarística, l'homilia és l'instrument que uneix la litúrgia de la Paraula i el memorial del cos i la sang del Senyor. Si l'homilia és un acte de fe i d'amor de l'Església reunida a partir de la Paraula, el sagrament eucarístic és la realització de l'amor diví acollit per la fe de l'Església que rep els sants misteris.

El papa Francesc ha volgut que el III Diumenge del temps *per annum*, que cau en els últims dies del mes de gener, fos el «Diumenge de la Paraula de Déu». Ha concretat així allò que havia estat anunciat l'any 2016 en la Carta apostòlica *Misericordia et Misera* en relació a un diumenge «dedicat íntegrament a la Paraula de Déu, per comprendre la riquesa inexhaurible que prové d'aquell diàleg constant de Déu amb el seu poble» (7). Ara, en la *Aperuit illis* es parla de «celebració, reflexió i divulgació de la Paraula de Déu» (3). I se subratlla, a més, que la data triada conté una intenció ecumènica, pel fet que es troba ben a prop de la Setmana de la Unitat dels Cristians. Les Escriptures uneixen les diverses esglésies cristianes i, a més, constitueixen un lligam amb el poble jueu, el poble de la primera aliança. És, doncs, oportú que el Diumenge de la Paraula integri aquesta dimensió ecumènica –la Bíblia com a patrimoni comú de tots els cristians– i de relació estreta amb els jueus, amb els quals coincidim en l'escolta de l'Antic o Primer Testament com a Escriptura inspirada.

En el llibre de Nehemies es narra una lectura pública de la Llei. Els levites, es diu en Ne 8,8, «llegien de manera clara el llibre de la Llei de Déu i n'exposaven el sentit, perquè la lectura fos entenedora». Aquell dia va ser «una diada santa», dedicada al Senyor (v. 9). Igualment, el Papa escriu que «les comunitats trobaran la manera per viure aquest diumenge (el diumenge de la Paraula) com un dia solemne» (*Aperuit illis* 3). No es tracta, doncs, de fer una simple commemoració sinó de convertir aquest diumenge en un «dia sant i solemne», en un esdeveniment al voltant de la Paraula. Cal que el poble sant de Déu vibri amb la Paraula, que es familiaritzi amb ella, que l'escolti, que l'assaboreixi, que la compregui, que pregui amb ella i en visqui. Així ho proposa el Concili Tarraconense del 1995 (resolució 48), seguint la constitució *Dei Verbum*, represa en l'exhortació *Verbum Domini* del papa Benet.

Per tal de dur a terme aquest programa de vida i d'espiritualitat al voltant de la Paraula, la taula de la qual, junt amb la taula de l'Eucaristia, es troben al centre de l'Església (*Dei Verbum* 21), el Papa proposa tres iniciatives en el marc de la litúrgia del dia i una acció pastoral de fons. Les iniciatives són, en primer lloc, l'entronització del text sacre, el llibre

de la Paraula de Déu que és la Bíblia, a l'inici de la celebració litúrgica. En segon lloc, es demana que l'homilia posi de relleu el valor i el servei que la Paraula ret al poble sant de Déu. En tercer lloc, es proposa que es lliuri una Bíblia o alguns dels seus llibres a tota l'assemblea –o, potser, a algunes persones que la representin– per tal mostrar la importància de la Paraula en la vida de cada dia, i s'esmenta particularment la *lectio divina*.

L'acció pastoral de fons té a veure amb l'extensió de la Paraula, al fet que pugui arribar a moltes més persones, en el marc i fora del marc de l'acció litúrgica. El Papa reprèn el ministeri laical del lectorat, destinat originàriament a les persones que han rebut la missió de proclamar les lectures dins la celebració, i proposa que «alguns fidels es preparin per a ser autèntics anunciadors de la Paraula» (*Aperuit illis* 3), bo i equiparant-los als qui exerceixen el servei de l'altar (els acòlits) i de la distribució de l'Eucaristia (els ministres extraordinaris de la Comunió). Caldrà discernir com, seguint el suggeriment de la *Aperuit illis*, pot anar sorgint en les comunitats cristianes un «ministeri de la Paraula» –«lectorat» en la terminologia de la Tradició–, confiat pel bisbe a algunes persones que en siguin «anunciadores», que la comuniquin i la interpretin (cf. Ac 8,26-40).

Aquest ministeri de la Paraula, propi dels laics, homes o dones amb una adequada preparació bíblica –recordem el bon nombre de persones que han estudiat Escriptura en la Facultat de Teologia o en els Instituts Superiors de Ciències Religioses o en altres centres–, pot concretar-se en la formació de grups que es reuneixin per llegir la Bíblia en l'avui de la vida, formant així autèntiques Escoles de l'Evangelí. La divulgació de la Paraula inclou altres camps de l'acció pastoral. Per exemple, té una gran rellevància la presència de la Paraula en els esdeveniments extraordinaris o ocasions especials en l'àmbit familiar o col·lectiu. Fins i tot en el camp de la cultura i de les tradicions, religioses o populars, la Paraula il·lumina, assenyala els fonaments de la fe, explica l'abast cristià d'allò que se celebra.

Un bon ministre/a de la Paraula contribueix amb fruit a l'acció pastoral en els diversos nivells: una parròquia, una unitat pastoral de diverses parròquies, un arxiprestat, una vicaria o fins i tot una diòcesi. Aquesta persona, membre de l'equip pastoral corresponent al costat dels preveres i diaques, pot desenvolupar una tasca important al servei de l'Església. La Paraula es troba al cor de la vida cristiana.

El dia 26 de gener de 2020, III diumenge de durant l'any, serà, doncs, el Diumenge de la Paraula de Déu, segons allò que disposa la *Aperuit illis*. I, la setmana posterior a aquest diumenge (entre el 27 de gener i l'1 de febrer) se celebrarà, en les diòcesis amb seu a Catalunya, la Setmana de la Bíblia. Així ho ha disposat la Conferència Episcopal Tarraconense, que la patrocina. La pròxima serà la quarta edició d'una setmana dedicada a enfortir la presència del text bíblic en les parròquies i comunitats, a refermar l'adhesió cordial a la Paraula i a mostrar els tresors continguts en el text revelat.

L'any 2016 va tenir lloc per primera vegada la Setmana de la Bíblia, organitzada per l'Associació Bíblica de Catalunya, el Centre de Pastoral Litúrgica, l'Editorial Claret, l'Abadia de Montserrat i Ràdio Estel – Catalunya Cristiana. Es tracta que cada parròquia

o comunitat emprengui alguna iniciativa a favor del text bíblic –trobareu suggeriments al web www.setmanadelabiblia.cat– i que comuniqui la iniciativa o iniciatives als organitzadors mitjançant l'adreça e-mail setmanadelabiblia@gmail.com, per tal que puguin aparèixer al web. Es pretén que les nostres deu diòcesis quedin connectades per una munió d'actes al voltant de la Bíblia, els quals siguin com un ressò del Diumenge de la Paraula, i que aquests actes siguin coneguts i compartits per tothom. En aquesta IV edició, el lema de la Setmana és «Els obrí el sentit de les Escriptures (Lc 24,45)».

Que l'amor entranyable del nostre Déu ens porti el sol naixent que ve del cel, Jesucrist, fill de Maria i Paraula eterna del Pare!

Un bon i sant Nadal!

Un sol cor i un sol esperit

Les relíquies de santa Bernadeta han visitat casa nostra

IGNASI NAVARRI BENET

Prevere del bisbat d'Urgell.

Vicari general

L'Església considera les relíquies (les restes dels sants després de la seva mort o els seus objectes o vestits) dignes de veneració perquè són un mitjà que ens els fa presents com a models i intercessors. L'origen de llur culte data dels inicis del cristianisme, quan els cristians recuperaven i conservaven, amb gran cura i estima, les restes dels màrtirs, morts per la seva fe. Sant Jeroni afirmava: «venerem les relíquies dels màrtirs per tal d'adorar el Creador mitjançant els màrtirs presents en elles». I el Concili Vaticà II recull aquesta tradició recordant que «les diverses formes de devoció popular per les relíquies dels sants, com el bes de les relíquies, la seva ornamentació amb llums i flors, la benedicció impartida amb les mateixes, treure-les en processó, i portar-les als malalts per confortar-los i donar més valor a les seves súpriques per obtenir la curació, s'han de realitzar amb gran dignitat i mogudes per un autèntic impuls de fe». L'Església, doncs, ens ensenya que les relíquies ens acosten als sants i que Déu fa servir aquests objectes per beneir els seus fidels.

Amb aquest esperit de respecte i de veneració, el bisbats de Catalunya i la pràctica totalitat de les diòcesis espanyoles han rebut les relíquies de Santa Bernadeta, unint-se a aquest projecte internacional organitzat des del Santuari de Lourdes per tal de celebrar l'Any Jubilar de la Santa, amb motiu dels 175 anys del seu naixement i del seu baptisme; i els 140 de la seva mort. Així, per exemple, del mes d'abril a finals d'agost, les relíquies han estat rebudes per una trentena de diòcesis italianes; i des del 31 d'agost fins al 15 de desembre, per quasi una cinquantena de diòcesis espanyoles.

Coneixem prou bé la força evangelitzadora del missatge de Lourdes que ens ha transmès Santa Bernadeta, aquella dona que va néixer el 7 de gener de 1844 en el sí d'una família que patia greus penúries econòmiques. Una nena que, perquè sempre havia hagut d'ajudar la família, no havia pogut aprendre massa a llegir i escriure, als 14 anys va rebre la Primera Comunió fent un gran esforç per seguir la catequesi i mostrant-se molt piadosa, modesta i devota de la Mare de Déu. Una nena que l'any 1858 rep 18 vegades les aparicions de la Verge Maria, presentant-se com la Immaculada Concepció. Una jove que demanà ser admesa a la comunitat de les Filles de la Caritat de Nevers, i que visqué la seva vida religiosa enmig de greus malalties, penes i humiliacions, entregada a la cura de les malaltes de la seva comunitat i de la sagristia. Una religiosa que morí el 16 d'abril de

1879, als 35 anys, tot dient: «l'he vista una altra vegada... Què bella és! Mare, pregueu per mi que sóc pecadora».

Santa Bernadeta va viure complint la voluntat de Déu. «La santa és morta», proclamava la gent en el seu funeral. Ja era llavors un referent que portava a Crist. El procés diocesà sobre la heroïtat de les seves virtuts va començar el 20 d'agost de 1908; el 14 de juny de 1925 fou proclamada beata per Pius XI; i el 8 de desembre de 1933, el mateix Papa promulgà la seva santedat, establint el 16 d'abril com a data per a celebrar la seva memòria.

Si sempre les relíquies són signes pobres i fràgils del que han estat els seus cossos amb els que van pensar, actuar, resar, sofrir i experimentar la mort, d'aquests signes es serveix Déu per manifestar la seva presència i fer brillar el seu poder i la seva glòria.

El seu cos incorrupte descansa a la capella de l'antic convent de Sant Gildard de les Germanes de la Caritat de Nevers. L'Església, alhora que ens convida a venerar llur memòria i a demanar la seva intercessió, ens recorda que Santa Bernadeta és «exemple i ajuda per a la nostra fragilitat». Aprenquem d'ella a viure amb senzillesa, a oferir tot en la nostra vida diària, a estimar enmig de les nostres debilitats, a oferir les nostres penes i malalties, a buscar en tot agradar a Déu i a Maria Santíssima.

I ja que de cada deu pelegrins que arriben a Lourdes només un va a Nevers, ara hem tingut la gràcia i l'oportunitat de venerar les relíquies de Santa Bernadeta a casa nostra.

Oració de Santa Bernadeta

Oh Jesús!

Doneu-me, us ho prego,

el pa de la humilitat,

el pa de l'obediència,

el pa de la caritat,

el pa de la fortalesa

per trencar la meua voluntat

i fondre-la amb la vostra.

Doneu-me, Senyor, el pa de la mortificació interior,

el pa de la desafecció a tota cosa creada,

el pa de la paciència

per suportar els dolors que pateix el meu cor.

Oh Jesús, que em voleu crucificada,

Faci's la vostra voluntat!

Presents com el llevat

Església i ecologia

JOAN COSTA

Prevere de l'arquebisbat de Barcelona
Delegat diocesà de pastoral social i caritativa

Del 5 al 8 de desembre de 2019 tingué lloc a Madrid una Cimera de la Conferència de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (COP25) i l'Església no ha volgut restar al marge, sinó que s'ha implicat de valent amb diferents activitats a fi i efecte de conscienciar sobre la cura del planeta. De fet, la qüestió ecològica és una preocupació a la que la mateixa Església ha volgut donar-hi resposta amb els seus ensenyaments, i més especialment el papa Francesc amb la publicació l'encíclica *Laudato si'*, que el proper mes de maig celebrarà el cinquè aniversari.

Com em comentava la Dra. Maria del Carme Llasat, professora de Física atmosfèrica de la Universitat de Barcelona, el problema «no és sols el canvi climàtic, si no tot el que va vinculat amb ell i que augmenta les desigualtats, afecta els més vulnerables. La crida del Papa és la més completa de totes, una crida a una ecologia integral, inspirada en els valors cristians de l'amor, la cura dels més febles i la participació en l'obra creadora de Déu per fer un món millor. Les solucions requereixen acceptar una vida en què es deixi d'adorar al déu del consum i la productivitat, de pensar que la tecnologia ho pot resoldre tot i que l'home és l'amo de l'univers. És necessari sortir de l'individualisme. És a dir, és necessària una conversió».

Per què s'interessa l'Església per aquestes temàtiques? Imagineu-vos que celebriu quelcom i convideu els amics a bombons. Un dels presents els agafa i llençant-los per terra els trepitja, tot justificant que no valen res. Què o qui ha menyspreat aquesta persona? En primer lloc, a aquell que els ha portat, no reconeixent el regal que ens ha fet; en segon lloc, als altres, perquè no podran gaudir dels bombons; i per últim, els mateixos bombons, perquè no els hi ha reconegut el veritable valor que tenen en si mateixos.

Si mirem de trobar l'analogia amb la creació, qui la maltracta, no reconeix Déu mateix que ens l'ha donada com un gran regal. Alhora, el fet de no deixar que altres puguin beneficiar-se d'aquest do, significa un menyspreu dels altres que els privem de quelcom que també era per a ells, les persones d'avui i del demà. I en darrer lloc no reconeixem el valor inherent d'allò que se'ns dóna, enfosquim la bellesa del regal i ens convertim en destructors d'allò que hem rebut com un do.

La creació ens parla de la grandesa i bondat de Déu, i hi podem descobrir alhora amb admiració i agraïment tota la bellesa, el valor i el sentit escrits en el llibre de la naturalesa.

Ahora, la qüestió ecològica està íntimament vinculada a la fraternitat universal: som custodis dels nostres germans! Tot plegat fa que puguem entendre que cada ésser humà és un administrador responsable d'aquest do que ens ha estat confiat. No en som amos! Per a un cristià, la cura de l'ambient no és una acció opcional o extra, sinó una qüestió de summa importància, perquè es refereix a cura del lloc que el seu Pare Déu li ha donat com a llar, la seva casa.

Per què s'ha arribat a aquest punt de posar en perill la nostra casa comuna, que es queixa del mal que l'infligim? El papa Francesc assenyala dues causes: el relativisme (no hi ha una veritat, i per tant la naturalesa no té res a dir-nos del que fem amb ella), i la tecnocràcia, que és el domini despòtic en mans de la tecnologia per interessos particulars o de grup. Ambdues juntes tenen un poder destructor ingent, on les persones del nostre temps i del demà en sortiran greument perjudicades.

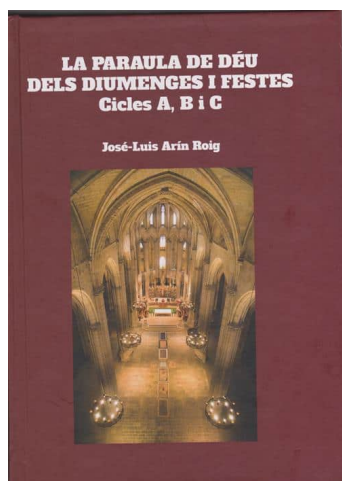
Cal afegir que tota la problemàtica entorn de l'ecologia és una nova llum per entendre l'espiritualitat del treball. No som dominadors despòtics que podem tractar el nostre món com a pura matèria mancada de sentit i de valor, sinó que ens fa descobrir que som col·laboradors de Déu per portar a plenitud el món que ens ha lliurat.

Tampoc no podem oblidar l'íntima relació entre els pobres i la fragilitat del planeta. Sempre, els qui surten perdent més són els més vulnerables, els més pobres.

Una idea que Francesc posa en relleu és el fet que tot està íntimament relacionat, i que els problemes actuals requereixen una mirada que tingui en compte tots els aspectes de la crisi mundial. El maltractament del planeta afecta totes les dimensions de la vida humana, influeix en la vida social, l'economia, la política, la cultura, els contextos humans, familiars, laborals, urbans, ... Per aquest motiu, la problemàtica ecològica cal afrontar-la de manera integral. Davant d'aquest repte, el papa Francesc demana una conversió ecològica, que suposa diverses actituds, com ara la gratitud i la gratuïtat, la sobrietat, la humilitat, la pau interior, la capacitat d'admiració i el sentit de fraternitat, entre d'altres.

«El desafiament urgent de protegir la nostra casa de tots –demana el Papa– inclou la preocupació d'unir tota la família humana en la recerca d'un desenvolupament *sostenible i integral*, ja que sabem que les coses poden canviar. El Creador no ens abandona, mai no ha fet marxa enrere en el seu projecte d'amor, no es penedeix pas d'haver-nos creat. La humanitat encara posseeix la capacitat de col·laborar per a construir la nostra casa comuna.»

Publicat a Radar Social, n. 410.

Anunciar la Paraula

La Paraula de Déu dels diumenges i festes. Cicles A, B i C de José Luís Arin Roig

JOAN MAGÍ FERRÉ

Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Tenim a les mans un Comentari sobre *LA PARAULA DE DÉU DELS DIUMENGES I FESTES*. Ens l'ofereix Mn. Josep Lluís Arín, biblista i vicari general del bisbat de Tortosa.

A la segona carta a Timoteu hi llegim: *Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i útil per a ensenyar, refutar, corregir i educar en el bé, perquè el qui és home de Déu arribi a la maduresa i estigui equipat per a tota obra bona* (2Tm 3,16-17).

Amb aquest comentari l'autor ens ajuda a omplir de sentit i de joia les nostres reunions litúrgiques, a madurar i equipar-nos per a tota bona obra, a experimentar com la paraula de Déu s'actualitza en nosaltres.

Com ens ha deixat escrit el papa Benet XVI, «La Paraula de Déu se'ns dona precisament per a construir comunió, per a unir-nos a la Veritat en el nostre camí cap a Déu. És una Paraula que s'adreça personalment a cada un, però també és una Paraula que construeix comunitat, que construeix l'Església. Per tant, hem d'apropar-nos al text sagrat en la comunió eclesial. En efecte, «és molt important la lectura comunitària, perquè el subjecte viu de la Sagrada Escriptura és el poble de Déu, és l'Església». (VD 86).

Mn. Josep Lluís parla i escriu a partir del coneixement compartit que té de la Paraula de Déu experimentada en l'estudi i en la pràctica pastoral i litúrgica, perquè, com ens diu també Benet XVI, «L'Escriptura no pertany al passat, ja que el seu subjecte, el poble de Déu inspirat per Déu mateix, és sempre el mateix. Així doncs, es tracta sempre d'una Paraula viva en el subjecte viu. Per això, és important llegir la Sagrada Escriptura i escoltar-la en la comunió de l'Església, és a dir, amb tots els grans testimonis d'aquesta Paraula, des dels primers Pares fins als sants d'avui, fins al Magisteri d'avui» (VD 86).

Precisament les lectures dels diumenges i les festes ens troba reunits expressament per escoltar-les. I, com ens continua dient Benet XVI, «per això, en la lectura orant de la Sagrada Escriptura, el lloc privilegiat és la litúrgia, especialment l'Eucaristia, en la qual, celebrant el cos i la sang de Crist en el Sagrament, s'actualitza en nosaltres la Paraula mateixa. D'alguna manera, la lectura orant, personal i comunitària, s'ha de viure sempre en relació amb la celebració eucarística» (VD 86).

Precisament Sant Pau ens diu que amb la Paraula preparem sacerdotalment l'ofrena litúrgica: *He rebut de Déu el do* (literalment, la gràcia) *de ser servidor* (literalment, un

litúrgic) de Jesucrist entre els pagans exercint-hi la funció sagrada d'anunciar (literalment, treballant sacerdotalment) l'evangeli de Déu, perquè així ells es converteixin en una ofrena que li sigui agradable, santificada per l'Esperit Sant (Rm 15,15b-16).

I aquesta Paraula que s'actualitza en nosaltres, queda escrita en el nostre cor, ens converteix en una carta de Crist: *És evident que vosaltres sou una carta que ve de Crist i que ens ha estat confiada. No ha estat escrita amb tinta, sinó amb l'Esperit del Déu viu, i no en taules de pedra, sinó en taules de carn, en els nostres cors* (2Co 3,3).

Els comentaris de Mn. Josep Lluís són per a tothom, com ens diu el papa Francesc: «La nova evangelització ha d'implicar un nou protagonisme de cadascun dels batejats. Aquesta convicció es converteix en una crida dirigida a cada cristià, perquè ningú no postergui el seu compromís amb l'evangelització, perquè si un de debò ha fet una experiència de l'amor de Déu que el salva, no necessita gaire temps de preparació per sortir a anunciar-lo, no pot esperar que li donin molts cursos o llargues instruccions. Tot cristià és missioner en la mesura en què s'ha trobat amb l'amor de Déu en Crist Jesús; ja no diem que som "deixebles" i "missioners", sinó que som sempre "deixebles missioners"» (La joia de l'Evangeli 120).

I quan la Paraula s'actualitza en nosaltres podem escoltar amb alegria les paraules de Sant Pau: *tots nosaltres, sense cap vel a la cara, reflectint com un mirall la glòria del Senyor, som transformats a la seva mateixa imatge, amb una glòria cada vegada més gran, per obra del Senyor, és a dir, de l'Esperit* (2Co 3,18).

El comentari de Mn. Josep Lluís ens ajudarà a augmentar la nostra capacitat de llibertat i necessitat de comunió, com ens diu també el papa Francesc: «Cada un de nosaltres té en si una identitat personal, capaç d'entrar en diàleg amb els altres i amb el mateix Déu. La capacitat de reflexió, l'argumentació, la creativitat, la interpretació, l'elaboració artística i altres capacitats inèdites mostren una singularitat que transcendeix l'àmbit físic i biològic. La novetat qualitativa que implica l'aparició d'un ésser personal dins l'univers material, suposa una acció directa de Déu, una crida peculiar a la vida i a la relació d'un Tu a un altre tu». (*Laudato si'* 81)

Animem-nos, doncs, i ajudem-nos a captar com la Paraula s'actualitza en nosaltres. Així podrem comprovar les paraules de la carta als Efesis: *Mantenint-nos en la veritat i en l'amor, creixerem en tot vers el Crist, que és el cap. Per ell, tot el cos es manté unit harmoniosament gràcies a tota mena de juntures que el sostenen; així, d'acord amb l'energia distribuïda segons la mesura de cada membre, tot el cos va creixent i edificant-se en l'amor* (Ef 4,15-16).

I acabo amb el desig de que tots puguem dir com Sant Pau: *Fixeu-vos en allò que teniu al davant. Si algú està convençut que és del Crist, que s'adoni que també nosaltres ho som tant com ell. Si algú es gloria, que es gloriï en el Senyor. Perquè no mereix l'aprovació aquell qui es recomana a ell mateix, sinó aquell que el Senyor recomana* (2Co 10,7.17-18).

Deixebles de l'Evangelí

Origen popular del culte de les imatges

ALBERT VICIANO VIVES

prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Cap d'estudis de la Facultat Antoni Gaudí

Tenim, sens dubte, constància arqueològica de l'existència d'art cristià als primers segles, sobretot a partir de mitjan segle III, i en trobem la prova en l'àmbit funerari d'Itàlia, això és, en les catacumbes i en els sarcòfags, on l'art no és tan sols la reproducció de retrats naturals, sinó que té quelcom d'específic. L'art paleocristià és un art narratiu i simbòlic —encara no cultural— que abans de tot ensenya la fe, un art que «visualitza» els fets de l'Antic i del Nou Testament i de la vida litúrgica de la comunitat cristiana, un art que en els àmbits funeraris expressava la pregària pels difunts. Sens dubte, el context cultural de l'Antiguitat clàssica i tardana, caracteritzat per una gran preferència per les imatges, degué influir en el naixement dels monuments cristians i de la seva decoració. La prohibició veterotestamentària de fabricar i venerar imatges («no et fabriquis ídols [...] no els adoris ni els donis culte»: «οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον [...] οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς»: Ex 20,4-5; cf. Dt 5,8) encara va estar vigent en els primers tres segles del cristianisme, com demostra el cànon 36 del concili de bisbes hispànics que tingué lloc a Elvira, l'actual Granada, cap a l'any 300: «Es va decidir que no hi hagi pintures a les esglésies, per tal que no es pinti a les parets allò que es venera i adora».17 Però aquesta prohibició va ser percebuda com a abolida i obsoleta pels cristians partidaris de decorar amb pintures o baixos relleus els seus llocs d'enterrament o de culte; de fet, els jueus en la diàspora, immersos en la societat tardoantiga, tampoc no s'havien mantingut estrictes en el compliment del segon manament del decàleg, perquè decoraven de manera creixent amb imatges les seves sinagogues i catacumbes, com és el cas de la famosa sinagoga de Dura-Europos a Mesopotàmia. Una total absència d'imatges era molt difícil de mantenir en la societat de l'Antiguitat clàssica i tardana.

Un moment important en el desenvolupament de la iconografia cristiana és l'inici de l'era constantiniana (any 313: Edicte de Milà). L'augment del nombre de cristians va portar a la necessitat d'espais més amples i més acollidors. Al llarg dels segles iv i v es van construir les grans basíliques i es van pintar en elles cicles d'escenes bíbliques; a la fi del segle v les grans festes litúrgiques ja estaven fixades i, segurament, també la seva iconografia. Composicions de trons, d'homenatge i de majestat adornaven els absis dels temples; les parets llargues es reservaven per a escenes bíbliques, dibuixades en sèries progressives: cicle dels miracles de Jesucrist o de la seva passió. Les composicions de tron

als absis —en què apòstols o màrtirs o persones particulars reben Crist, o bé els sants juntament amb la Mare de Déu es mouen en actitud d'homenatge cap al punt central de l'absis on es troba Crist— manifesten nombroses coincidències amb l'art imperial que té com a finalitat la glorificació de l'emperador (*maiestas Domini*).

El desenvolupament de fórmules trinitàries i cristològiques que tingué lloc en el decurs dels segles IV a VI va estar estretament vinculat al desenvolupament de l'art cristià en el seu sentit teològico-litúrgic. Tot i que al segle iv encara hi hagué dos importants teòlegs defensors de l'absència d'imatges en els espais litúrgics i en les llars, com eren Eusebi de Cesarea i Epifani de Salamina, altres Pares de l'Església, com Basili de Cesarea, Gregori de Nazianze, Gregori de Nissa, Joan Crisòstom, Asteri d'Amasea, Paulí de Nola, feien referència en la seva predicació i en altres escrits a les imatges/icones com a realitat important; insistien en el seu valor catequètic per mitjà de la visió i insistien també en la «presència» de Crist en la imatge mateixa d'un sant, la qual no era pas merament la representació d'un personatge històric, sinó la d'algú que s'havia configurat plenament amb Crist; no obstant això, els teòlegs del segle iv encara no testimoniaven en les seves obres que les imatges fossin objecte de veneració ni de culte pel poble cristià. Les crisis cristològiques dels segles V i VI van portar a un desenvolupament teològic de la iconografia cristiana: a les icones de Crist, al segle V, es van afegir les lletres gregues alfa i omega o bé frases com «el qui és» (Ap 1,8), per a afirmar la divinitat d'aquell que la imatge representava. Arribades a aquest grau de desenvolupament, les imatges sacres no eren ja mers objectes emblemàtics per a llocs d'enterrament o de culte, com, sinó que, per fer present la realitat sagrada que representaven, van merèixer rebre una veneració cultual. Aquesta tendència fou reforçada pel culte de les relíquies que al segle IV experimentà un gran desenvolupament; si les relíquies dels sants fan present la potència (δύναμις, potentia) santificadora d'aquests, també la fan present les imatges sacres. I, encara que no és fàcil saber amb precisió com i quan va començar el culte de les imatges venerades, sí podem constatar amb plena seguretat que d'aquest culte se n'ocupen tres canons del concili *Quinisextum* o in Trul·lo, celebrat a la ciutat de Constantinoble a l'any 692.

A aquestes raons teològiques es va afegir una motivació sociològica que afavorí el culte cristià de les imatges. Quan l'Església es va integrar a partir del segle IV en les estructures estatals de l'Imperi romà, el reconeixement del caràcter sagrat de l'efígie de l'emperador regnant —que era objecte d'una respectuosa veneració popular amb aclamacions, amb reverències, amb encens i amb el llum dels ciris encesos— va fer que els cristians i tota l'Església, en un moment en què els emperadors eren cristians, es familiaritzessin amb la praxi cultual d'imatges imperials i apliquessin aquest costum tradicional i devot a les icones de Crist o dels sants, de manera que així va néixer el culte cristià de les icones venerades, les quals a partir de llavors també van rebre aclamacions, reverències, encens i el llum de ciris encesos.

Al segle IV, per obra d'Eusebi de Cesarea i altres teòlegs, es va establir una teologia política que feia de l'emperador una «imatge» terrena de Déu sobirà, cosa que es va

expressar en l'art mitjançant la figura pictòrica de la maiestas Domini, segons la qual Crist sobirà és representat com l'emperador i, alhora, aquest és representat amb atributs propis de la divinitat. No es tracta, però, d'una adopció superficial o externa de formes artístiques per part dels cristians, sinó de l'expressió d'un pensament profund de la fe. De la mateixa manera que Déu Pare, a qui ningú no ha vist mai —tret del seu Fill—, no pot ser gràficament representat perquè és invisible i ultrapassa tota capacitat humana d'entendre, sinó que només el seu Fill en la seva forma humana pot ser representat, això val també per a la majestat de l'emperador. La majestat divina és invisible i incomprensible, però en la figura humana de l'emperador s'expressa una imatge visible d'aquella, de manera que, en l'àmbit de les arts figuratives, la representació de Crist sobirà assegut sobre el tron manté una semblança formal amb la representació de l'emperador sobirà (*maiestas Domini*): ambdós acostumen a portar vestidures de porpra asseguts sobre un tron guarnit de perles, pedres precioses i teixits luxosos, i ambdós, situats en el lloc central, estan envoltats pels sants a mena de cort imperial.

Seguint el mestratge del professor André Grabar, no hi ha cap mena de dubte sobre el parentesc evident dels dos repertoris: el cicle imperial i el cicle cristià de l'art als segles IV, V i VI. Vegem els sis temes dels dos cicles:

1. Cicle de Crist: monograma, labarum, creu triomfal com a instruments de la victòria de Crist. Cicle de l'emperador: monograma, labarum, creu triomfal com a instruments de la victòria de l'emperador.
2. Cicle de Crist: Crist rebent l'ofrena de fidels (anyells, símbols dels evangelistes, apòstols, sants, ancians de l'Apocalipsi). Cicle de l'emperador: l'emperador rebent l'ofrena dels seus súbdits i dels enemics vençuts.
3. Cicle de Crist: Crist (imatge històrica o al·legòrica) adorat pels fidels (àngels, sants, benaurats, etc.). Cicle de l'emperador: l'emperador (retrat o imatge al·legòrica) venerat o aclamat pels seus súbdits o pels enemics vençuts.
4. Cicle de Crist: Crist trepitjant l'àspid i el basilisc com a al·legoria de la victòria sobre la mort. Cicle de l'emperador: l'emperador trepitjant l'àspid i el basilisc com a al·legoria de la victòria sobre l'enemic.
5. Cicle de Crist: investidura per Crist (de sant Pere; cf. els sants coronats per Jesucrist). Cicle de l'emperador: investidura per l'emperador (d'alts funcionaris de la cort).
6. Cicle de Crist: Crist coronat per una mà divina. Cicle de l'emperador: l'emperador coronat per una mà divina. De fet, és probable que la influència formal entre aquests dos tipus de representacions «en majestat», la de Crist i la de l'emperador cristià, hagi estat recíproca.

Capítol 3r. de la lliçó inaugural de l'Ateneu Universitari Sant Pacià amb el títol ARGUMENTS TEOLÒGICS EN LA CONTROVÈRSIA ICONOCLASTA DELS SEGLES VIII I IX A L'IMPERI BIZANTÍ, pronunciada el dia 4 d'octubre de 2019

Al servei de l'altar

El desig de Déu

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS

*prevere de l'arquebisbat de Barcelona
professor de la Facultat de Teologia de Catalunya*

«Veniu, Senyor Jesús» és l'aclamació típica del temps d'advent, que enguany hem començat amb el mes de desembre.

De tota manera, i perquè aquesta expressió, repetida tantes vegades durant les setmanes precedents a nadal, no soni a tòpic buit, ens hem de preguntar si, realment, el nostre cor desitja l'arribada del Senyor, és a dir, del Fill que va prometre que retornaria per tal de portar-nos amb Ell a la casa del seu Pare (cf. Jn 14, 3).

Aquesta consideració ens porta a reflexionar sobre l'objecte de la fe cristiana. Nosaltres no creiem en quelcom sinó en Algú, i si desitgem de veritat que Ell vingui a la nostra vida ens hem de preguntar – i aquests dies són una bona ocasió per fer-ho – de quina manera sortim al seu encontre. Ell va venir en la feblesa de la nostra carn en el misteri de nadal i retornarà, com a jutge, al final de la història. Però, en l'Esperit, se'ns acosta cada dia, a fi de santificar la nostra existència comunicant-nos la gràcia divina.

Per tant, l'advent ens posa davant la rel més pregonera de la nostra fe, tal i com fou predicada pel Mestre de Natzaret, compresa pels apòstols i evangelistes, i pels seus successors en l'evangelització de primera hora. Entre aquests testimonis comptem els màrtirs, que «no van estimar tant la vida que els fes por la mort» (Ap 12, 11b), precisament perquè morir significava «estar amb Crist» (Fl 1, 23).

Després d'ells, amb el mateix ardor, els monjos foren homes i dones que visqueren la fe amb radicalitat, cercant Déu amb tot el cor i amb tota l'ànima, vivint amb Ell aquí per la fe, de tal manera que ja anticipaven la vida celestial. «No anteposar res a l'amor de Crist» ha estat – i és – la divisa benedictina que ha orientat a generacions senceres vers l'entrega total en la vida monàstica. Ells, i tots els sants, són els testimonis fidels d'aquest desig de Crist. Tant és així que, en el text de la Didakhé, del segle II o III, segurament escrit a Antioquia de Síria, trobem aquesta pregària: «Que vingui la gràcia (el Regne de Déu) i que passi aquest món» (10, 6).

En el marc d'aquestes sagrades festes de nadal i epifania, com a sacerdots, ens hem de preguntar si, amb el nostre capteniment quotidià, i de forma especial, amb l'*ars celebrandi* que reclamen les celebracions litúrgiques, estimulem en nosaltres i en les comunitats a les que servim, un vibrant i fervorós desig de Déu. És aquest un gran i sagrat ministeri. Les persones amb les que convivim, sovint aclaparades per tantes dificultats, tenen necessitat – en siguin més conscients o no tant – de trobar aquella consolació i fortalesa que només Déu pot donar. Convençuts de la veritat de l'expressió teresiana del

«Solo Dios basta» que, d'alguna manera, tradueix la frase evangèlica del Senyor: «Sense mi no podeu fer res» (Jn 15, 5), hem de preparar autèntics ponts a través dels quals puguin transitar els nostres contemporanis a l'encontre del seu Salvador. El bon Pastor, especialment quan celebrem els ritus sagrats, ens pren de la mà i, amb la seguretat de la seva fortalesa, ens ajuda a travessar, els «barrancs tenebrosos» sense por. Nosaltres, bisbes, preveres i diaques, som aquells ponts necessaris, encara més, som aquestes mans de Crist ofertes a tots perquè Ell pugui acollir tothom i comunicar, als cors esporuguits, la vida serena en la veritat i la caritat.

No minvar en el desig de Déu, ans el contrari, créixer en ell dia rere dia, i fer-lo viure en el cor dels qui senten la fredor d'una vida sense l'Amor més gran, és el que cal a fi de viure unes festes de nadal i epifania amb tot el sentit.

Si som capaços, doncs, de pregar amb autenticitat, aleshores l'expressió de l'advent amb què iniciàvem aquest escrit, serà autèntica en els nostres llavis i en el cor, i el nadal tindrà sentor de resurrecció.

Reclinats sobre el pit del Senyor

El regal preciós de la fe

EDUARD SALINAS MUÑOZ

Prevere del bisbat d'Urgell

Capellà de l'hospital de la Mare de Déu de Meritxell

La fe és un veritable do de Jesús ressuscitat als seus deixebles. Els mateixos deixebles, a l'evangeli de Lluc, fan una pregaria molt humil i molt directa al mestre, al senyor: Dóna'ns més fe. La fe és un do de Déu, un regal preciós, que hem de demanar que creixi sempre en nosaltres. En el nostre mon d'avui hem de viure, una fe plena d'esperança, una fe joiosa, una fe alegre i convençuda, una fe viscuda en la nostra vida de cada dia, sense defallir. Una fe que sigui capaç de donar-li sentit a la nostra vida, a allò que fem, a allò que vivim. Una fe que sigui llum en totes les vicissituds de la nostra vida...

Hem sentit dir, tantes vegades que la fe és un do de Déu, i certament, ho és. Però la fe implica un sí personal, una decisió personal; la fe encara que sigui do i regal de Déu, implica de part nostra la necessitat d'enfortir-la, de conrear-la, de contrastar-la, de purificar-la, de discernir-la, de fer-la madurar. I sobretot la fe és per posar-la en practica amb generositat en la nostra vida de cada dia. Solament així la nostra fe podrà ser creïble, sobretot avui, en el nostre mon de tantes crisis, sobretot en aquest moment de tanta indiferència religiosa.

Si no hi ha coherència entre allò que confessem i allò que vivim, difícilment podrem ser missatgers d'esperança en aquest món... És la fe la que ens dona aquella força interior que ens permet de veure el mon amb uns altres ulls, amb els ulls de l'esperança, amb els ulls de l'optimisme; amb una mirada crítica, però positiva de les persones, del mon, de la realitat, de la historia. Fins i tot d'aquesta realitat de crisis que viu el nostre mon modern.

Un creient convençut mai pot ser catastrofista ni pessimista.... Ens diu Jesús a l'evangeli, que hem de ser fidels a complir amb les nostres obligacions, amb les nostres responsabilitats, amb els nostres deures. Sempre amb una actitud de servei incondicional. Servir a Déu, servint als germans. Aquest és el nostre deure que hem de renovar cada dia....

En una societat, en que els drets, estan sempre en boca de tothom, més que no pas els deures. Potser el que ens cal fer és posar-nos en camí, mans a la feina, i cadascú des del seu propi carisma, des del do que hem rabut cadascú en particular, hem de ser compromesos i servidors, del Senyor i dels germans, que cadascú visquem les nostres obligacions personals, professionals, familiars, cíviques, religioses amb actitud de fe, de confiança i d'esperança. I que al final de la jornada, amb humilitat i sensatesa puguem dir: som servents inútils, només hem fet el que ens corresponia de fer.

Rentar els peus

Què diu la Paraula de Déu?

CARLES MUÑIZ PÉREZ

Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Delegat diocesà de joventut

Tinc el desig d'animar-te a la lectura d'aquest document, tot compartint les següents paraules: ...un pot passar la seva joventut distret, volant per la superfície de la vida, endormiscat, incapaç de conrear relacions profundes i d'entrar en el més pregon de la vida. D'aquesta manera prepara un futur pobre, sense substància. O un pot gastar la seva joventut per conrear coses boniques i grans, i així prepara un futur ple de vida i de riquesa interior. (CV 19) I abans d'agafar la Bíblia, i rellegir allò que Déu diu sobre els joves, podem

preguntar-nos, cadascú de nosaltres, en què gastem la vida.

Al llarg de l'Antic Testament trobem diversos exemples, on podem copsar, com Déu mira als joves amb uns ulls diferents. Podem fer-ho amb Josep, el més petit de la família, amb la sinceritat dels joves de Gedeó, amb l'insegur jovenet Samuel, amb el rei David que va ser escollit essent un noi, l'audàcia de la joventut va moure a Salomó a demanar a Déu la saviesa, la jove Rut fou un exemple de generositat.

I ara us proposo 7 afirmacions, que es desprenen de la lectura dels punts del document, que fan referència a textos del Nou Testament.

1. Jesús elogia el jove pecador que reprèn el bon camí més que no pas el qui es creu fidel però no viu l'esperit de l'amor i de la misericòrdia.
2. La veritable joventut és tenir un cor capaç d'estimar. Allò que envelleix l'ànima és tot el que ens separa dels altres.
3. A Jesús no li queia bé que les persones adultes miressin despectivament els més joves i els tinguessin al seu servei de manera despòtica.
4. Insisteixo als joves que no us deixeu robar l'esperança.
5. Sempre invita a un profund respecte envers els ancians, perquè alberguen un tresor d'experiència, i en el silenci del seu cor guarden moltes històries que ens poden ajudar a no equivocar-nos ni enganyar-nos per falsos miratges.
6. No fa bé caure en un culte a la joventut, o en una actitud juvenil que menysprea els altres pels seus anys, o perquè són d'una altra època.
7. Un jove savi s'obre al futur, però sempre és capaç de rescatar alguna cosa de l'experiència dels altres.

I un cop arribats a aquest punt, podem fer un petit exercici de sinceritat i preguntar-nos sobre quina és la mirada que tenim vers els joves i la joventut; si ho som, de quina mena de joves som.

I per començar la lectura de la Crist viu, amb estima cap a cadascun dels joves, una de les moltes dades que ens parlen d'ells: el suïcidi és una de les principals causes de mort entre els joves. I el suïcidi té a veure amb el sentit de la pròpia vida. El Francisco Villar, psicòleg clínic i responsable de la Unitat de Conducta Suïcida del Servei de Salut Mental de l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona, ha classificat aquests joves en tres grups, i el més nombrós, que representa el 60% del total, està format per joves que presenten problemes vitals i conductuals de llarg recorregut. Potser l'Evangeli pot ser llum per a la seves vides. Qui els portarà aquesta llum?

Un bisbe ens parla

Remant junts a la mateixa canoa de la nostra Església

+ SERGI GORDO RODRÍGUEZ

Bisbe, auxiliar de Barcelona i president del SIJ

Estimat/da jove: el bon papa Francesc t'ha escrit una preciosa carta. Llegeix-la sencera. Val la pena! És entranyable. Te l'ha escrit amb molta tendresa i estimació, pensant en tu. De fet, ens l'adreça també a tots i a totes: pastors i fidels. És que, com ell mateix afirma, “ésser joves, més que una edat, és un estat del cor.” Francesc s'ha deixat inspirar per la riquesa de les reflexions i diàlegs del Sínode que va tenir lloc l'any passat. En la seva paraula ressonen les veus de milers de creients d'arreu del món que van fer arribar les seves opinions al Sínode. Fins i tot joves no creients van desitjar compartir suggeriments que susciten en ell noves qüestions.

Saps? Hauríem d'aprendre més a mirar la realitat com ho fa el papa Francesc, amb esperança: “en totes les situacions buides i doloroses –afirma– (...) hi ha un camí de sortida”. En aquest camí, ell et proposa que et deixis estimar per Déu, que et deixis prendre per Crist que és viu i et vol viu, que invoquis i deixis actuar en tu l'Esperit Sant. Ets infinitament estimat per Déu, en qualsevol circumstància, no ho oblidis mai. Crist és viu, no és només un bon exemple del passat, sinó que és el teu Amic en majúscula, no ho dubtis. Enamora't d'Ell, et diu el papa! Aquest enamorament farà que et llevi cada matí, i determinarà en què ocupes les tardes i els caps de setmana, què llegeixes, amb qui et relaciones, què et sacseja el cor i què justifica la teva gratitud. Viu estimant!

Francesc, que sap escoltar i té en compte els qui són a les perifèries geogràfiques i existencials, recorda a la seva carta que durant el Sínode, un dels joves auditors, provinent de les illes Samoa, va parlar de l'Església com si fos una canoa en la qual els ancians ajuden a mantenir la direcció guiant-se per la posició dels estels, mentre els joves remen amb força imaginant el que els espera més enllà. El papa vol que tots pugem a la mateixa canoa i entre tots busquem un món millor, amb l'impuls sempre nou de l'Esperit Sant. Des del SIJ comptem amb tu per continuar remant junts a la mateixa canoa de la nostra Església.

EL BON PASTOR
